

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primo p[ro]pter ipsi[us] rei s[an]ctitudinem

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

habeat congruente: clausa deferat desup i/
dumera nima breuitate vl hō gitudine non
norada: pānis rubeis aut viridibz necno
manis: aut solularibz p̄sticijis: frenis: sel
lis: pectoralibz: calcaribz deaurat̄z aut ali/
am supfluitatē gerētibz n̄ vranf. **Hec ille.**
Frē ex cōsilio agathensī. di. xxiij. c. clerici.
Clerici q̄ comā nutriūt: ab archidiacono
etiāsi noluerint inuiti detōdeant. vestimen
ta etiā vl calciamēta eis nisi q̄ religionem
deceat h̄se n̄ liceat. **Frē in eadē dist. l. reg.**
lx. c. lqs. S̄iqs ex cleris: comā relaxauerit
anathema sit. Et h̄ etiā ponit̄ extra d̄ vi.
z ho. cler. **Et sup illd̄ c. dicit̄ doctores q̄**
cleric̄ sic larās capillos peccat mortaliter.
Frē in eadē dist. auicius papa. c. phibere.
Prohibete frēs p̄vuerias regionū v̄iaz
ecclias vl clericū iuxta aplm comā non nu/
triāt̄: s̄ desup caput i modū sphere radāt.
Unde d̄r ap̄ls. i. Cor. xj. Vir si comam
nutriat i ḡm̄ia ē illi. mlier p̄o si comā nu
triat gl̄ia ē illi. Frē. xxiij. di. c. nō licet. d̄r
q̄ clericū debēt recedere tōso capite z paren
tibz auribz Et fm̄ doctores iur. **Capilloz**
rasura z corona fit eis in signū q̄ se de soz
te d̄nt. V̄l etiā d̄r m̄gr̄ in. iij. sen. di. xxiij
q̄ corona siḡculū est q̄ siḡn̄ in prē soz: m̄
mitterij diuini. Corona regale dec̄ siḡ. et
seruire deo regnare ē. V̄n̄ m̄stri ecclie re
ges esse debēt vt se z alios regāt. q̄bz Pe
tr̄ ait. Vos est̄z gen̄ electi: regale sacer
dotiū. Summitas capitis desup nudat̄: vt
eorz mēs ad deū libera mōstret q̄ reuelata
facie gl̄iam d̄i p̄replet. Summitas em̄ capi
tis ē eminētia mēt̄. denudatio capitis ē re
uelatio mēt̄. Cleric̄ ēs seceroz dei non
ignar̄ eē debet. Tōdent̄ ēr capilli vsqz ad
reuelationē sensuū z aurū: vt vicia i corde
et ope pullulātia doceant̄ p̄cidenda: ne ad
audiendū z intelligendū p̄bū dei p̄pedi
ant: p̄ q̄ suato reddet̄ i excels̄ corona **Hec**
m̄gr̄ vbi s̄. Frē fm̄ Bon̄. sup. iij. sen. dist.
xxij. signaculū corone i cleric̄ fit ad disti
ctionē z eruditōez. Ad distinctiōem q̄dē.
Clerici em̄ ordiant̄ ad aliq̄d nobile officiū
ad q̄d nō ordiant̄ aliij **Idō in supiori pre**
spoz fit siḡculū ad siḡndū officiū nobilita
tis ad q̄d pari sūt. Frē tōsura isertoz cū tō
sura supiori circlearē figurā facit in capilla
tura: z illa appellari solet corona q̄ siḡt̄ eos
parari ad regale sacerdotiū. Idō signaculū

regale rectissime cōpetit eis ad distinctiōez
Cōpetit etiā nihilomin̄ ad eruditōez. **Et**
h̄ qz in tal̄ signaculū collaritōe ē supfluitat̄
amotio: sumitaz capitis denudatio: z figu
re orbicularis imp̄ssio. In p̄mo instrunt̄
clericū q̄d fit vitādū: qm̄ supfluitas zerrēni
tas: fm̄ illd̄. j. Tim. vl. H̄nes alimēta z
q̄bz tegamur: his p̄tēti sūt. V̄n̄ z in hoc
siḡt̄ q̄ debēt esse succiat̄ libos mēt̄. In se
cūdo instrunt̄ clericū q̄d fit desiderādū et
tenedū. Et h̄ est bonū supnū. vt fm̄ aplm
Phil. iij. N̄ra p̄uerfatio sit in cel. In ter
tio instrunt̄ q̄l̄ sit pueniēdū. Figura em̄
orbicularis est simplicissima: capacissima z
pylerrima. In q̄ siḡt̄ q̄ simplices esse d̄nt
in mēt̄. V̄n̄ sap. j. In simplicitate cordis
quid illū dilatati i affectiōe. ij. cor. v. Os
n̄rm̄ patet ad vos q̄ corinthij: cor n̄rm̄ di
latatū ē. Et pulcrit̄ p̄uerfatiōe. qz p̄fessio
z pulcritudo in p̄spectu ei. z h̄ p̄ m̄dicā
fm̄ illd̄ p̄. Ambulās in via immaculata: h̄c
mibi m̄strabat. h̄c Bon̄ **Hec sup̄ dicta d̄**
bitū: honestate: z coronā clericali inciden
talit̄ dixim̄. Et q̄bz ad p̄ns cōcludim̄ q̄
nō nisi ex maḡ supbia z iobediētia atqz cō
tēptu. puenire videt̄ q̄ tam̄l̄t̄ inf̄ eccliafi
cos viros in p̄libz eoz q̄ dicta s̄t deficiunt.
Et p̄e maḡ supbia. Lupiūt em̄ grad̄ ecclie
stacticos ascendere: z tñ bitū z siḡculū q̄ ta
lē gradū deceat ferre dedign̄. Lupiūt ip̄i
regere ecclias z ip̄i pus z maḡ rebelles s̄t
ecclie: qz eī sc̄tis ordinatōis manifeste p̄
dicūt. V̄n̄ patz q̄ multipl̄ supbia z vani
tas p̄tarnat eccliam. Et dicit̄ igit̄ ap̄p̄t
quō p̄cipue p̄ tria vicia polluit̄ z p̄tarnat
ecclia dei q̄ siḡn̄ p̄ tres sacrilegos p̄noia
tos q̄ p̄phanauerūt domū dei.

Et tñ est sacrilegiū reale qd̄ eom̄
mittit̄ in rē sacra. i. sacrata: vel sa
cris loc̄: p̄sonis: aut officijz d̄p̄u
tatā: vt ex inuasioe: captiōe: detentōe: aut
defraudatiōe rez loc̄ sacz vl p̄sonis p̄t̄i
nentū. Hoc aut̄ p̄ctm̄ cauedū esse atqz de
testādū: apparet p̄cipue p̄ tria
Primo p̄pter ip̄i rei sc̄titudinem
Secdo p̄pter tal̄ vicij ingratitudinem
Tertio p̄pter diuini iudicij rectitudinem

Primo propter ip̄ius rei
sc̄titudinē. qz ē res deo aut ecclie dicata. id̄
q̄ capit̄ eā aut detinet̄ iniuste: sacrileḡ d̄r.

AA. 5

Sermo de sacrilegio

et eulibet tali dicitur potest illud apostolus. Sacrilegium facis.

Secundo propter talis vitium in ingratitudine. Deestabilis vitium ingratitudine est ut quod ad dei honorem semel datum est et destinatum insensat homo ex cupiditate sua rapiat iniuste aut detineat. In talibus quod sic faciunt dicit dominus illud Esai. iij. Vos depastis estis vineam meam.

Tertio propter diuini iudicij reuerentiam quam multum est timenda: et firmam quam grauius puniendi sunt tales sacrilegi. In Act. v. Grauiissima facta est puniatio ananiam et saphiram quod honorum suorum que ecclesie deegerant preter aliquam sibi retinere voluerunt. Et de ibi. Si autem illi sic grauius puniuntur propter hoc puniuntur: scilicet peccate quod grauius puniuntur sunt quod a predecessoribus suis aut alijs deo et ecclesie concessum est sibi retinere per fraudulentiam suam voluerunt. Leuit. xij. macchabeus. qmiserunt obijt antiochus.

q. thesauros et vasa templi asportauerat. Et in passione Juliani martyris legitur: quod cum quidam tyrannus res ecclesie sancti iuliani spoliasset et admonitus a sacerdote reddere nollet: sed clericos cum tumultibus repulisset: cum venisset ad festum sancti / et magnam conuentionem faceret in mensa sederet: subito fulgur cum tonitruo de celo descendit: et eum intactis alijs peregrinavit. Et refert Petrus cluniacensis. quidam fuisse comitem mariscorum. qui presuerat rapere res marie ecclesiarum: qui in multis loca religiosa vastauerat: hic iudicio dei oblitus de die in die deterior efficiebatur. Cum autem in quadam sollemnitate in palatio suo resideret multis stipularius militibus et alijs diuersis ordinibus: irruit per ostium palatii quidam qui homo in equo insides et veniens ad dictum comitem: dicens quod habebat ei locum. qui surgente ille suppositus eum equum: et exiit per ostium palatii clamans coram suis omnibus. Inuare me. Militibus autem et civibus inuare non valentibus: per aera deportatus est: nec ultra reparauit. In cuius facti detestationem mirauerunt ostium per quod educatus est. Cum autem quidam propositus Rogerus noieus tempore dicitur petri: qui refert apertus dicitur ostium quasi necarium domui domini / cum et ipse esset martirum pro deo rex ecclesiasticarum et spoliator pauperum: aliquibus lapidibus remoratus / rapere a diabolo et per aera deportatus: dimissus est cadere: et fracto brachio et alijs membris: percussis viri seminibus emansit. Quicquam

autem in facto predicti comitis hanc etiam causam cum alijs addit. Ipse enim quidam multum iniuste occiderat: et bona eius iniuste occupauerat et heredes eius exheredabat. qui appuit ei remedium lit / admones ut saltem restitueret hereditibus suis ablata. qui cum aliquibus suorum hunc dixisset: hunc sonum et frivolum reputauerat. Tunc tercia vice terribiliter comminas assignavit ei die quod oportebat vellet nollet eum trahi alibi respondit. Tertio igitur illa die vocauit multitudinem armatorum: aliquibus amicis suis exponens visam et rogans ut si aliqua violentia viderent sibi fieri subueniret. Et postquam referre de raptu eius ut scilicet. Ex dicitur pariter quod abominandum sit esse sacrilegium: quod quicquid sit ois irreuerentia erga personas et loca sacra. et vniuersaliter erga quilibet res deo et ecclesie dicatas. Disceamus igitur vbius diuina et sancta reuereri: ut et nos tamen de mercedum in celis cum sanctis in perpetuum honorari. Amen.

Nota sequentia per statum clericali. Hieronymus ad damasum papam. Quicquam quod hinc clericus pauper est. Ambrosius. Non est minus criminis quam hinc tollere cum possis et abbas das indignitatem denegare. Bede. ad quendam canonicum. Eo cogit tibi si aliter seruias ut de altari viuas: non ut frena deaurata et stila emas. quod quod propter necessarium victum de altari retines tuam non est rapina: est sacrilegium est. Hec ille. Dicit autem Hostiensis in de furto interpretatio. Cum quod quod superest visum eorum quod de puertibus ecclesie viuunt qui tamen personis ibonellis vel diuitibus propter modum gloriarum et populi etiam sibi generis viri vel mulieribus bona ecclesie decedunt: debeat pauperibus: non sufficit restituere de talibus si habeat bona primonialia vel aliam de quibus de ecclesia ad dicitur nisi quoniam sibi subtraheret de necessarijs: vel quoniam expeditissent circa utilitatem ecclesie de bonis primonialibus vel aliam de quibus de ecclesia ad dicitur. Sed quod de illis quod bona ecclesie in necessarijs expeditur: et tamen ecclesie non deseruiunt: nunquam raptosus scilicet censetur. Rndet Alex. quod sic. quod ad hunc dicitur bona ut in ecclesia laborer. Si enim agricola deboraret et recipet promissa stipendia: non censetur dare sacrilegium est. Quid autem de focarijs et hinc turpibus quod pascunt de rebus ecclesie: nisi quod tenent ad restitutionem. Rndet Ray. quod sic. quod non remittit peccatum nisi restituat ablata.